

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИ ТЕОРЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЇ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

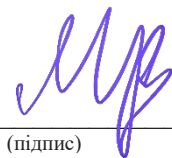
Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>20</u>	<u>14</u>	<u>56</u>	<u>90</u>	<u>2</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», Спеціальність: С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року).

Програму навчальної дисципліни розробила:

Кандидатка психологічних наук,
доцентка кафедри психології

(підпис)

М. Великодна

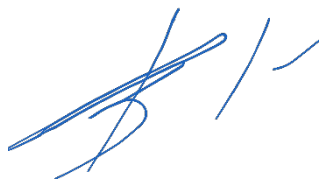
Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

(підпис)

Завідувач кафедри психології

І. Клименко

(підпис)

Гарант ОПП «Психологія»

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни Обов'язкова Мова навчання українська	
Змістових модулів - 2	Спеціальність: С4 Психологія	Рік підготовки	
		1-й	
	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Семестр	
			2-й
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		Лекції (год.)	
		20	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		14	
		Самостійна робота(год.)	
		56	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Залік

2.1. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методи теоретичних досліджень у психології» є формування знань та навичок із організації, проведення та опису сучасних теоретичних психологічних досліджень на засадах академічної доброчесності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання спрямовані на формування високого рівня дослідницької компетентності у здобувачів освіти:

- Опанувати цілі та призначення теоретичних методів дослідження у сучасній психології.

2. Набути глибокого розуміння можливостей та обмежень застосування теоретичних методів відповідно до мети дослідження.
3. Розвинути навички добору методології теоретичного дослідження.
4. Навчитися планувати теоретичне дослідження, з урахуванням етичних засад та принципів відкритої науки.
5. Сформувати вміння добирати і використовувати методологічні чеклісти та керівництва для проведення теоретичних досліджень.
6. Сформувати навички пошуку й аналізу фахової наукової літератури.
7. Засвоїти знання структури й академічного письма для опису результатів проведених теоретичних досліджень.

2.3. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати

психологічну інформацію з різних джерел

СК15. Здатність використовувати наукові дослідження для обґрунтування психологічної практики.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Методи якісних досліджень у психології» студентам необхідно володіти знаннями з таких дисциплін:

Пререквізити:

- Загальна психологія – фундаментальна галузь психології, яка вивчає основні закономірності психічних процесів, станів і властивостей особистості, що лежать в основі її розвитку та поведінки.

Постреквізити:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та практиках:

- Методи якісних досліджень у психології — це підходи, що спрямовані на глибинне розуміння досвіду та смислів особистості через інтерв'ю, спостереження та аналіз текстів.
- Методи кількісних досліджень у психології — це способи вимірювання та статистичного аналізу психічних явищ для виявлення закономірностей і перевірки гіпотез.
- Психодіагностика — це система методів і процедур для виявлення та оцінки індивідуально-психологічних особливостей особистості.

2.5. Результати навчання

ПР22. Визначати та застосовувати методи прикладної психології базовані на доказах.

3.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий Модуль 1. Вступ до сучасних теоретичних психологічних досліджень

Тема 1. Розробка психологічної теорії

Поняття теорії у сучасній психології. Криза довіри у психології та питання психологічної теорії. Місце і роль теоретичних досліджень у сучасній психології. Джерела знань та шляхи появи нових теорій у психології. Принципи відкритої науки у проведенні теоретичних досліджень.

Тема 2. Побудова теоретичної моделі для емпіричного дослідження

Теоретичні основи психологічного дослідження. Теоретичні витoki емпіричних гіпотез. Теоретична модель як підстава і як результат проведеного дослідження.

Змістовий Модуль 2. Методологія використання теоретичних дослідних дизайнів у психології

Тема 3. Систематичний огляд літератури.

Систематичний огляд як золотий стандарт теоретичного дослідження. Знайомство з ходом виконання систематичного огляду літератури за методологічним чеклістом PRISMA. Аналіз публікацій у рецензованих журналах. Розвиток і закріплення навичок написання систематичного огляду літератури (systematic review).

Тема 4. Огляд предметного поля.

Огляд предметного поля як різновид теоретичного дослідження. Знайомство з доречністю проведення огляду предметного поля. Аналіз публікацій у рецензованих журналах. Розвиток і закріплення навичок написання огляду предметного поля (scoping review).

Тема 5. Концептуальний огляд.

Концептуальний огляд як вид теоретичного дослідження. Поняття концепції у психології. Відмінність концепції та теорії. Хід проведення концептуального огляду. Аналіз публікацій у рецензованих журналах. Розвиток і закріплення навичок написання концептуального огляду (conceptual review).

Тема 6. Опис результатів проведеного теоретичного дослідження.

Загальна модель опису результатів якісних досліджень (IMRaD). Академічна доброчесність та вимоги до академічного письма наукового звіту з проведеного дослідження. Етика представлення даних.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів, лекційних тем і тем практичних занять	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л.	пр.	с.р.	Контр. Заходи.
1	2	3	4	5	
Змістовий модуль 1. Вступ до сучасних теоретичних психологічних досліджень					
Тема 1. Розробка психологічної теорії	6	2	0	4	Виконання самостійних робіт
Тема 2. Побудова теоретичної моделі для емпіричного дослідження	6	2	0	4	
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>8</i>	
Змістовний модуль 2. Методологія виконання теоретичного дослідження у психології					
Тема 3. Систематичний огляд літератури	20	4	4	12	Поточне опитування, виконання практичних робіт
Тема 4. Огляд предметного поля	18	4	2	12	
Тема 5. Концептуальний огляд	20	4	4	12	
Тема 6. Опис результатів проведеного теоретичного дослідження	20	4	4	12	
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>78</i>	<i>16</i>	<i>14</i>	<i>48</i>	
Усього, годин	90	20	14	56	

5. Тематика практичних занять з дисципліни

Практичні заняття до теми № 3

Тема: «Систематичний огляд літератури»

Мета: сформувати навички проведення теоретичного дослідження в методі систематичного огляду літератури.

Хід практичного заняття:

1. Визначити предмети дослідження за індивідуальними інтересами студентів, згуртуватися в дослідні команди.
2. Розробити план теоретичного дослідження за методологією систематичного огляду літератури PRISMA.

3. Визначити критерії та ключі для пошуку літератури.
4. Розшукати у системі Google Scholar та скачати статті, які вивчають обраний предмет дослідження.
5. Провести первинний скринінг статей для відбору тих, що будуть проаналізовані надалі.
6. Провести систематизацію змісту обраних статей.
7. Описати результати проведеного систематичного огляду літератури.
8. Визначити зони невідомого знання на підставі проведеного систематичного огляду літератури.

Практичне заняття до теми № 4

Тема: «Огляд предметного поля».

Мета: сформувати навички проведення теоретичного дослідження в методі огляду предметного поля (scoping review).

Хід практичного заняття:

1. Проаналізувати додаткові джерела знань про предмет інтересу, досліджений на попередніх практичних заняттях, або ж про встановлену зону невідомого знання.
2. Обговорити в групі та розподілити ролі для вивчення цих джерел.
3. Об'єднати та проаналізувати отримані знання.
4. Описати результати проведеного огляду предметного поля.
5. Визначити концепції, поняття, які виявилися ключовими унаслідок проведеного огляду.

Практичні заняття до теми № 5

Тема: «Концептуальний огляд»

Мета: сформувати вміння та навички проведення теоретичного дослідження в методі концептуального огляду.

Хід практичних занять:

1. Обрати концепт, поняття, яке стане предметом дослідження.
2. Розробити план дослідження.
3. Розподілити ролі у дослідній групі.
4. Виконати пошук релевантної літератури, що розкриває історію появи, зміст та ключові особливості обраного поняття.
6. Описати результати проведеного концептуального огляду.

Практичні заняття до теми № 6

Тема: «Опис результатів проведеного теоретичного дослідження»

Мета: сформувати вміння та навички опису результатів теоретичних досліджень.

Хід практичних занять:

1. Колективно провести «роботу над помилками» у виконаних описах результатів власних досліджень.
2. Випробувати різні варіанти реферування джерел літератури на засадах академічної доброчесності.

3. Відпрацювати коректне формулювання висновків із проведеного теоретичного дослідження.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Розробка психологічної теорії	4
2	Тема 2. Побудова теоретичної моделі для емпіричного дослідження	4
3	Тема 3. Систематичний огляд літератури	12
4	Тема 4. Огляд предметного поля	12
5	Тема 5. Концептуальний огляд	12
6	Тема 6. Опис результатів проведеного теоретичного дослідження	12
Всього		56

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Методи теоретичних досліджень у психології” використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне опитування;
- практичні дослідні проєкти;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Методи теоретичних досліджень у психології” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	
20%	10%	50%	20%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2

1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (2 заняття, 2 теми – 2 оцінки). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 2 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 20 тестових завдань.	1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (4 заняття, 4 теми – 4 оцінки). 2. Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.
--	--

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-6
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	

6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows або MacOS	
9	Інструменти Google (Google Docs; Google Forms тощо)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Великодна, М. (2025). Поточні стандарти для проведення й опису емпіричних і теоретичних психологічних досліджень: огляд методологічних чеклістів. Габітус. Вип. 74, С. 79-85.
2. Asendorpf, J. B., Conner, M., De Fruyt, F., De Houwer, J., Denissen, J. J., Fiedler, K. et al. (2013). Recommendations for increasing replicability in psychology. *European Journal of Personality*. 2013. Vol. 27. No 2. P. 108–119.
3. Bonilla, L. C. (2022). The IMRaD model of scientific articles: what is and how can be applied in the humanities and social sciences? *Revista Académica sobre Documentación Digital y Comunicación Interactiva*, No 24. P. 6.
4. Eby L. T., Shockley K. M., Bauer T. N., Edwards B., Homan A. C., Johnson R. et al. (2020). Methodological checklists for improving research quality and reporting consistency. *Industrial and Organizational Psychology*. Vol. 13. No 1. P. 76–83.
5. Page M. J., McKenzie J. E., Bossuyt P. M., Boutron I., Hoffmann T. C., Mulrow C. D. et al. (2021). Updating guidance for reporting systematic reviews: development of the PRISMA 2020 statement. *Journal of Clinical Epidemiology*. 2021. Vol. 134. P. 103–112.

Додаткові:

1. Englander, M., & Morley, J. (2023). Phenomenological psychology and qualitative research. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 22(1), 25-53.
2. Yadav, D. (2022). Criteria for good qualitative research: A comprehensive review. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 31(6), 679-689.
3. Lyons, E., & Coyle, A. (Eds.). (2021). *Analysing qualitative data in psychology*. Sage.

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo>
3. <https://iaapsy.org/>
4. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
5. <https://www.apa.org/>
6. <https://neuronews.com.ua/ua#gsc.tab=0>
7. <https://aapp.org>

11. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Поняття теорії у сучасній психології.
2. Криза довіри у психології та питання психологічної теорії.
3. Місце і роль теоретичних досліджень у сучасній психології.
4. Джерела знань та шляхи появи нових теорій у психології.
5. Принципи відкритої науки у проведенні теоретичних досліджень.
6. Теоретичні основи психологічного дослідження.
7. Теоретичні витoki емпіричних гіпотез.
8. Теоретична модель як підстава і як результат проведеного дослідження.
9. Систематичний огляд як золотий стандарт теоретичного дослідження.
10. Знайомство з ходом виконання систематичного огляду літератури за методологічним чеклістом PRISMA.
11. Аналіз публікацій у рецензованих журналах.
12. Розвиток і закріплення навичок написання систематичного огляду літератури (systematic review).
13. Огляд предметного поля як різновид теоретичного дослідження.
14. Знайомство з доречністю проведення огляду предметного поля.
15. Аналіз публікацій у рецензованих журналах.
16. Розвиток і закріплення навичок написання огляду предметного поля (scoping review).
17. Концептуальний огляд як вид теоретичного дослідження.
18. Поняття концепції у психології.
19. Відмінність концепції та теорії.
20. Хід проведення концептуального огляду.
21. Аналіз публікацій у рецензованих журналах.
22. Розвиток і закріплення навичок написання концептуального огляду (conceptual review).
23. Загальна модель опису результатів якісних досліджень (IMRaD).
24. Академічна доброчесність та вимоги до академічного письма наукового звіту з проведеного дослідження.
25. Етика представлення даних.